

Almen praksis – kvalitetsudvikling på kræftområdet

Jens Søndergaard, professor, forskningsleder, praktiserende læge, klinisk farmakolog
Leder af Forskningsenhederne for Almen Praksis i Odense, i Esbjerg og ved SDU

Dorte Ejlert Jarbøl, professor, praktiserende læge
Forskningsenhederne for Almen Praksis i Odense og ved SDU

Almen praksis har flyttet sig rigtig meget på kræftområdet de seneste årtier

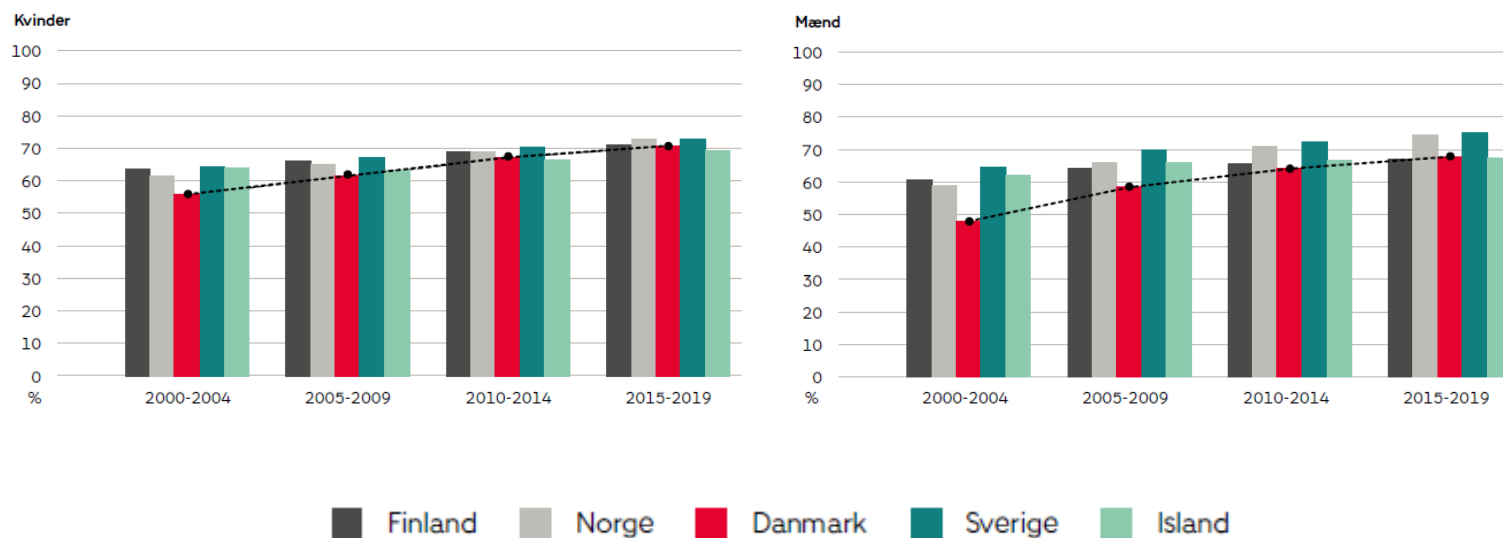
Systematisk kortlægning af symptomer og af forløb har bl.a. medvirket til kræftpakker og til bedre adgang til diagnostik.

Forskning i opfølgning, rehabilitering og palliation har styrket almen praksis rolle og indsats.

Audit Projekt Odense, systematisk efteruddannelse, outreach efteruddannelse i kræft og anden efteruddannelse og kvalitetsudvikling er nu en naturlig del af mange praksis' årshjul.

Men der er muligheder for at gøre det endnu bedre: Delay, opfølgning og rehabilitering...

5-års overlevelse efter kræftdiagnose i de nordiske lande siden 2000

Kræft i Danmark 2022 - diagnostik

2 ud 3 kræftforløb starter med en henvisning til en kræftpakke

1 ud af 6 indlægges akut

Screening finder 8% af alle kræfttilfælde i Danmark

Patienter med lav sundhedskompetence bliver henvist senere til yderligere undersøgelse sammenlignet med patienter med høj sundhedskompetence

Danckert et al. A nationwide register based cohort study in Denmark. Cancer Epidemiol, 2021

Petersen GS et al. Patients' health literacy is associated with timely diagnosis of cancer-A cross-sectional study in Denmark. Eur J Cancer Care 2022

Set fra lægens perspektiv

- PL får mistanke om alvorlig sygdom hos pt en til to gange daglig
- 11-13 nye kræfttilfælde om året pr. praktiserende læge
- Cancer er en sjælden sygdom => lav præ-test sandsynlighed
- Symptomer som ved almindelige tilstande => lav PPV
- Skal sikre rettidig diagnostik uden at skabe unødigt bekymring

”Det svære er jo ikke, når man faktisk har en mistanke eller noget, der skal udelukkes. Så trykker man bare på pakken, og så kører det. Det svære er, hvornår får man mistanken, og hvornår er mistanken stærk nok?” (Praktiserende læge)

VIVE 2021: Nye perspektiver på diagnostikken uden for de organspecifikke kræftpakkeforløb

Kræftdiagnostik uden for pakkerne

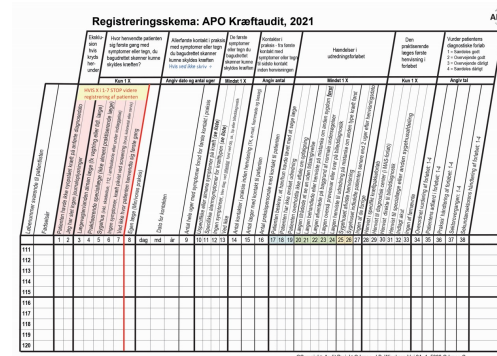
- Kun halvdelen af kræftpatienter har alarmsymptomer ved første henvendelse – og dermed adgang til organspecifik kræftpakke
- Knap 20% af kræft manifesterer sig med alvorlige symptomer
- 30% alene med vage symptomer
- Stor variation i forhold hvilke tilbud de praktiserende læger kan henvise til

Vive , Jensen

Kræftpatienters diagnostiske forløb

72% af de patienter, der fik en ny kræftdiagnose, henvendte sig i almen praksis første gang, de kontaktede sundhedsvæsnet

Registreringsskema: APO Kræftaudit, 2021

The table is a registration form for cancer audits. It includes a header with the title 'Registreringsskema: APO Kræftaudit, 2021' and the APO logo. Below the header is a grid with columns for patient identification (1-10), diagnosis (11-12), and treatment (13-14). To the right of the grid is a list of diagnostic steps, each with a corresponding box for recording the date and location (e.g., '1. Symptomer og tegn på sygdom', '2. Anamnese og fysisk undersøgelse', etc.).

10% af patienterne havde tøvet med at søge læge

23% blev først behandlet eller henvist på mistanke om en anden sygdom end kræft

Kræftpatienters diagnostiske forløb

I mere end **55%** af de diagnostiske forløb vurderede lægen overordnet set, at forløbet var særdeles godt

12% af forløbene blev vurderet dårligt

Betydning for forløbene:

- Lang symptomvarighed forud for lægesøgning
- Symptompræsentation (uspecifikke og kombination af specifikke/uspecifikke)
- ...

Hvad viser litteraturen?

5 overordnede kliniske praksis, der øger kvaliteten i kræftforløb i almen praksis

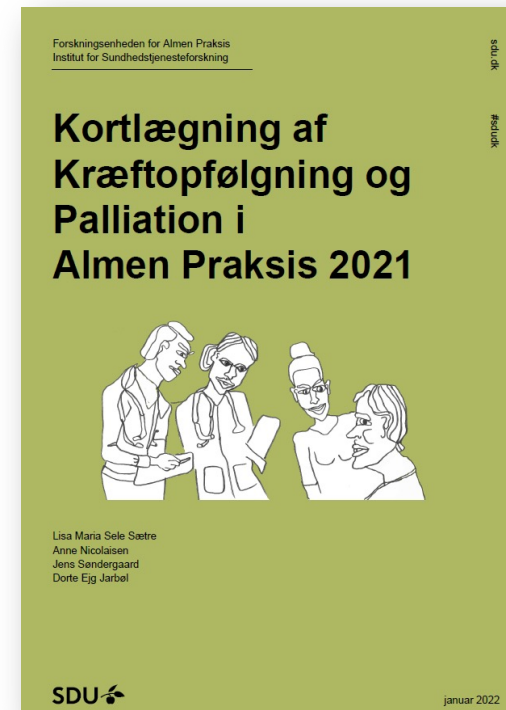
1. Lytte opmærksomt til hele patientens historie
2. Bruge handlingsplaner og timeout konsultationer
3. Være proaktiv
4. Oversætte og fortolke diagnose, behandlingsmuligheder og konsekvenser
5. Koordinere med specialister, patienter og pårørende

Nicolaisen A, Laruidsén G.B, Jarbøl D, Syddansk Universitet, 2020

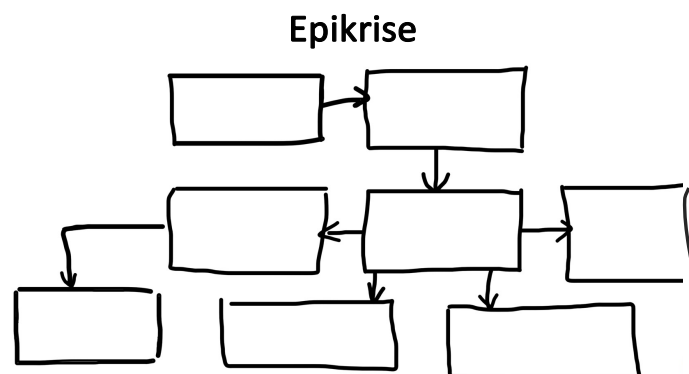
Hvad siger de praktiserende læger?

- Vurdering af kræftpatienters behov i almen praksis
- Faglige indsatser i kræftopfølgning og palliation
- Det tværfaglige og tværsektorielle samarbejde
- Koordination og sammenhængende forløb

Sætre LMS, Nicolaisen A, Søndergaard J,
Jarbøl D, Syddansk Universitet, 2021

Kræftopfølgning i almen praksis - Systematisk indsats

29 %

"Vi skriver brev/e-mail/ringer, når vi bliver klar over diagnosen. Tilbyder altid tid til opfølgning i praksis. Ved udeblivelse ringes patienten op."

"Fast liste med kræftpatienter, som gennemgås hver 6 måned."

"Vi sender altid brev i forbindelse med diagnosen, hvor vi inviterer til, at de kontakter os ved behov, og informerer om, at vi "følger med bag baglinjen", mens de er i behandling i sekundærsektoren."

Tværasektorielt samarbejde

”Mens jeg var i behandling, var det svært at vurdere, hvad der skulle tales om på hospitalet, og hvad jeg skulle tale med den praktiserende læge om.

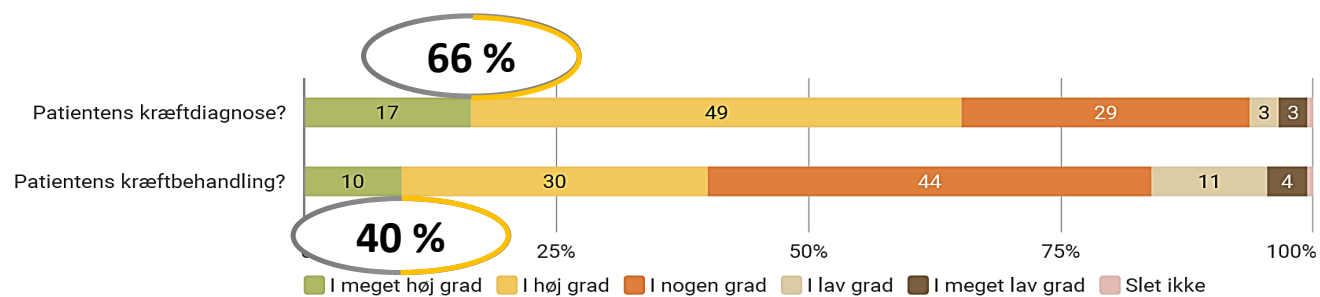
Efter to års behandling på hospitalet føles det 'underligt' at blive overladt til den praktiserende læge

– for hvad ved de?”

Kræftpatient, Barometerundersøgelsen 2019, Kræftens Bekæmpelse

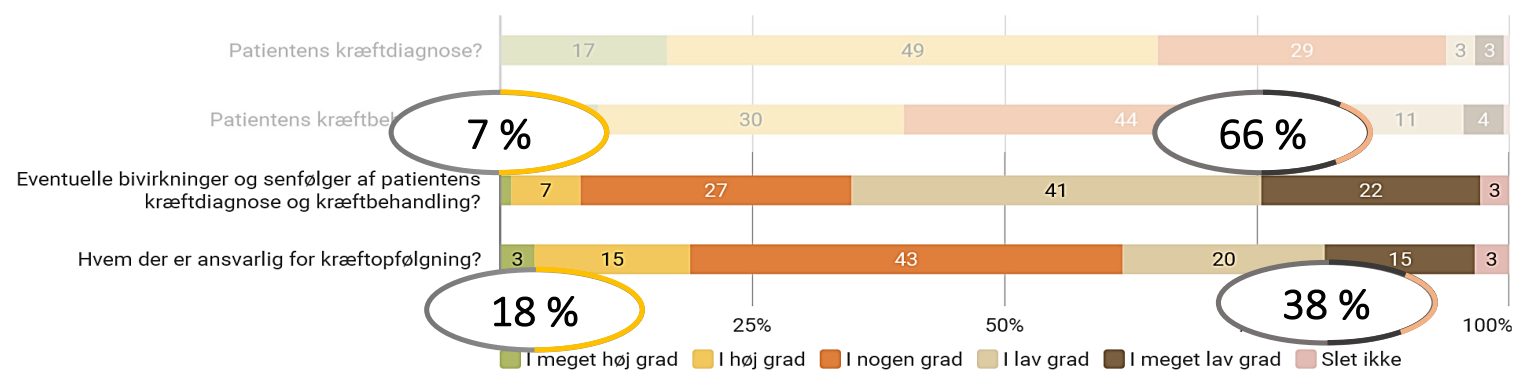
Tværasektorielt samarbejde - Informationsdeling

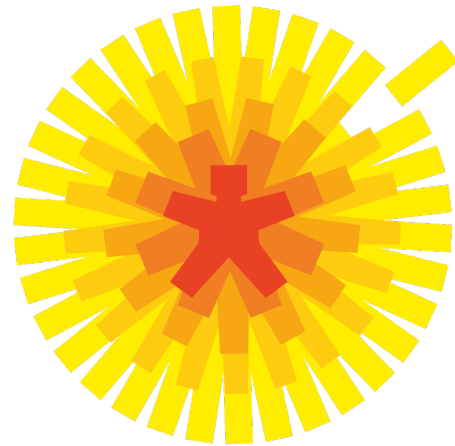
I hvor høj grad modtager du fyldestgørende skriftlig information om:

Tværasektorielt samarbejde - Informationsdeling

I hvor høj grad modtager du fyldestgørende skriftlig information om:

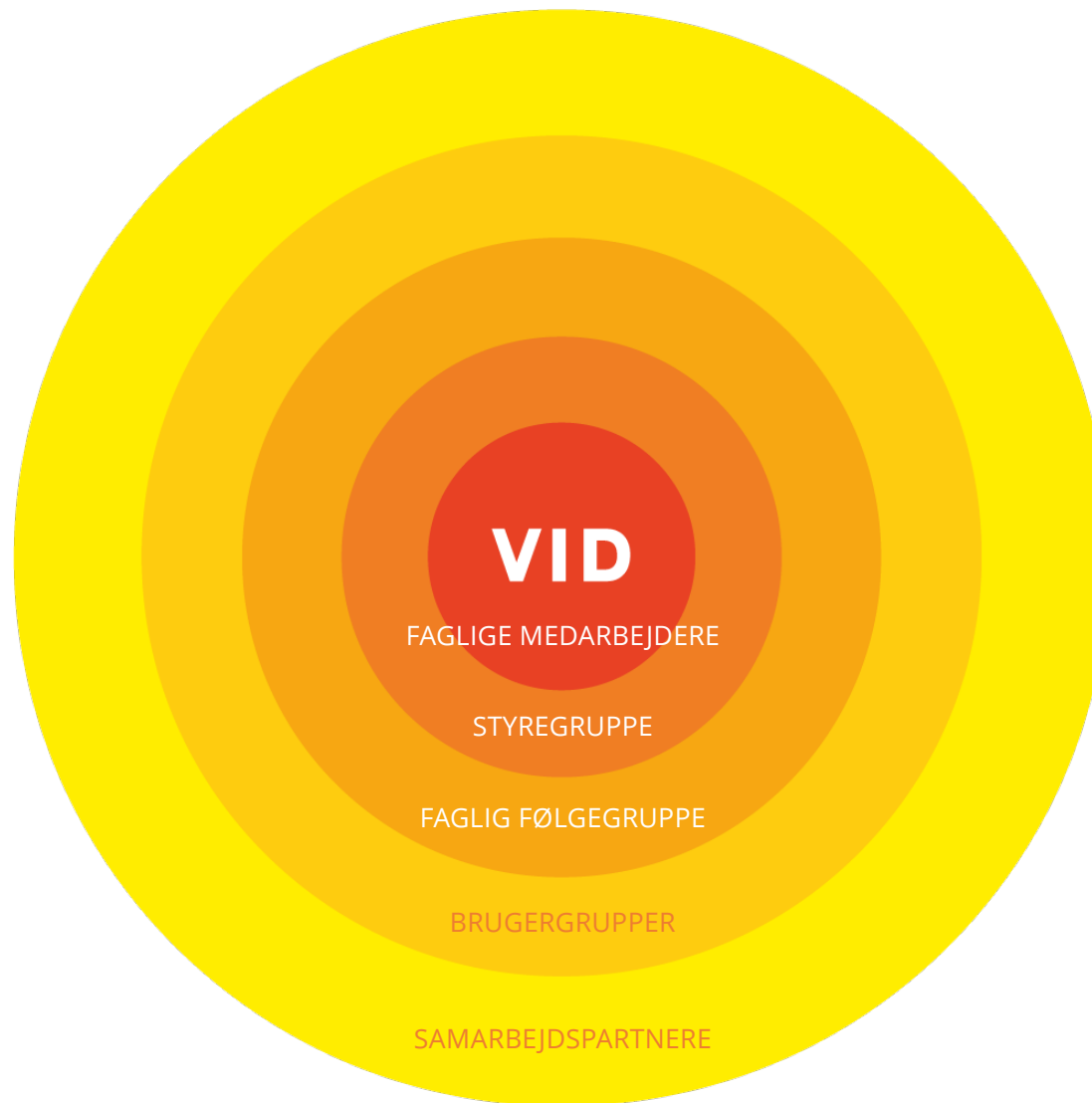

VID

Netværk for
viden og kompetencer
i almen praksis

Formål

At samle, omsætte og implementere viden og værktøjer til kvalitetsudvikling samt evaluere implementeringsindsatser i almen praksis

Faglige medarbejdere

- 1 x FEAP Aalborg
- 1 x FEAP Aarhus
- 1 x FEAP Odense
- 2 x FEAP København

Styregruppe

- 4 x FEAP
- 5 x Kvalitetsenheder
- 1 x PLO
- 1 x DSAM
- 1 x Kræftens Bekæmpelse
- 2 x Patientrepræsentanter

Faglig følgegruppe

- Nationale eksperter

Brugergrupper

- Praktiserende læger
- Patienter

Samarbejdspartnere

- KiAP
- Regionale kvalitets- og efteruddannelsesenheder
- DSAM
- Kræftens Bekæmpelse
- PLO Efteruddannelse
- Lægehåndbogen
- FYAM

Sådan arbejder VID

Initiativer

Kvalitetsenheder

- Bedre attester og bedre anmodninger
- Forløbsbeskrivelse for vandladningsforstyrrelser
- Få mere ud af din efteruddannelse
- Implementering efter opdatering af forløbsbeskrivelser
- Podcast om opgaveglidning

Forskningsenheder

- Kræftopfølgning i almen praksis
- Deep End-projektet
- SOFIA-projektet
- Sårbare kræftpatienter i almen praksis
- Tolkeseminar

VID

- Bestil en forsker
- Fra klinik til forskning
- Postkort fra en forsker
- Projektoversigt

Initiativ	Formål	Produkt	Samarbejdspartnere
Kræftopfølgning (opstartsfasen)	Styrke kræftopfølgning i almen praksis	Vi afholder workshop midt i oktober som kan munde ud i flere indsatser eksempelvis efteruddannelsestilbud.	På workshoppen deltager FEAP Odense og Aalborg, Lægehåndbogen, NordKAP, Midt Kraft, SydKIP, DSAM og KB
Implementering af forløbsbeskrivelser	At undersøge hvordan opdateringer til forløbsbeskrivelser implementeres mest optimalt i almen praksis med henblik på at skabe en klinisk forandring.	Systematisk erfaring med metoder til implementering af forløbsbeskrivelser	SydKiP
Bedre anmodninger og bedre attester	At styrke hjælp og støtte i beskæftigelsesindsatsen til patienter med alvorlig sygdom igennem et styrket samarbejde mellem praktiserende læger og sagsbehandlere.	<ul style="list-style-type: none"> • En undervisningspakke til kommunale jobcentre • En klyngepakke til praktiserende læger 	KiAP Nord-KAP Hjørring kommune Aalborg kommune Thisted kommune
Postkort fra en forsker	At samle videnskabelige artikler fra forskningsenhederne og formidle det til almen praksis	En kanal med publikationer udgået fra FEAP med søgefunktion og særlig omtale af udvalgte forskningsprojekter	FEAP
Få mere ud af din efteruddannelse	At styrke transfer fra efteruddannelseskurser i almen praksis til praktisk anvendelse ved at udvikle hjælpemidler til at styrke transfer.	<ul style="list-style-type: none"> • Drejebog til kursusadministrator • Værktøjer til at styrke transfer fra efteruddannelse målrettet: <ul style="list-style-type: none"> • Deltager • Klinik • Underviser 	Nord-KAP

Workshop om kræftopfølgning

Formål:

- At styrke kræftopfølgning i almen praksis
- Fælles overblik over udfordringer + potentialer i kræftopfølgning
- Ca. 4 arbejdsgrupper formulerer løsninger + implementeringsstrategi

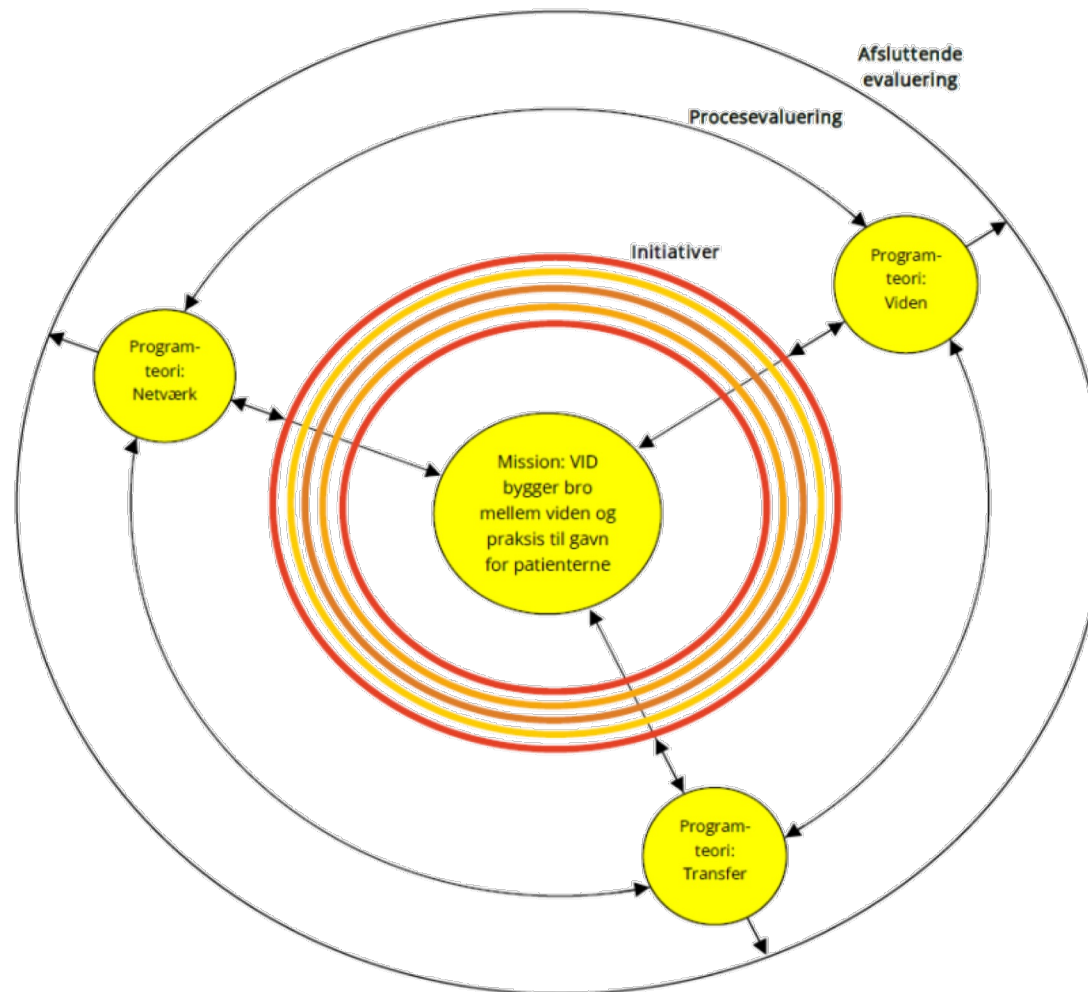
Deltagere:

- Forskningsenheden for Almen Praksis i Odense og i Aalborg
- DSAM
- Kvalitetsenheder
- Lægehåndbogen
- Kræftens Bekæmpelse
- (Efteruddannelsesorganisationer inddrages)

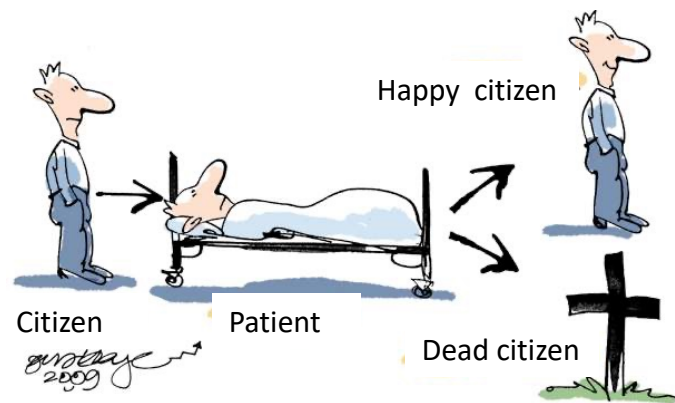
Netværksseminar om samarbejde om implementering af viden i praksis

- Formål
 - at understøtte netværk og kendskab til hinanden på tværs af det almenmedicinske speciale med fokus på implementering af viden i almen praksis og at være med til at skabe gode forhold for samarbejde på tværs af organisationer.
- Inviterede deltagere
 - Forskningsenhederne for Almen Praksis
 - DSAM
 - Kvalitetsenheder
 - PLO-e
 - KiAP

Hvad virker for hvem under hvilke omstændigheder?

No data – no knowledge – no improvement

- Quality assurance
- Research
- CME